

DEPREM'E NASIL ADAPTE OLUNUR?

Hazırlayan:

► AVŞAR, M. (Y. T.: 12.11.2023). www.mustafaavsar.com İstanbul.

Kaynaklar:

► GÖRÜR, N. (Y. T.: 18.03.2023). www.youtube.com İkinci Yüzyılın İktisat Kongresi. İzmir.

► ŞENGÖR, C. (Y. T.: 10.09.2023). www.youtube.com Teke Tek Bilim. Assos.

1. YÖNETİM

► Hangi iktidar olursa olsun, depreme yönelik **bilimsel** niteliğe sahip olması ve bu yönde **politikalar** izlemesi.

► Yönetimi belirleyecek olan 2. maddedeki halkın; gerek **ülke**, gerek **şehir**, gerek **bina** yapım sürecini yöneten kişilerin (**hangi siyasi görüşte oldukları fark etmeksizin**), depremle ilgili niteliklerini ve politikalarını incelemesi ve ona göre seçmesi (**oy vermesi**).

2. HALK

2.1. Tehlike Avı (Yapısal Olmayan):

► Evde bulunan tehdit veya maddi kayıp yaratabilecek **kırıcı, kesici, ezici, darbe verici, zehirleyici, yanıcı, patlayıcı, kaçış yolu engelleyici, değerli**, ... vs eşyaların (dolap, dolap kapağı, kitap, biblo, tehlikeli sıvılar-gazlar, ... vs); **L demir, mandal, ip, file, zincir, tel**, ... vs şeylerle sabitlenmesi ve onlara karşı güvenli alanda bulunulması.

2.2. Plan:

► Kişiye göre deprem çantası.
► Farklı ortamlara göre kaçış planı ve **Çök-Kapan-Tutun** pozisyonu.
► Hayatta kalabilme (özellikle ilk **72 saat**) ve yardım (arama-kurtarma-ilk yardım) için gerekli vücut kondisyonu (spor).
► Tsunami kaçış yolları ve deprem toplanma-buluşma-haberleşme alanlarının, bulunulan bölgeye göre aile ile koordineli belirlenmesi.
► Elektrik, su ve gaz vanalarının yerlerinin ve nasıl kapatılacağını bilmesi.
► Bütün bunların aile ile tatbikatı ve **vücut kas-sinir sisteminin** afet anına göre eğitilmesi.

2.3. Deprem Sigortası (DASK):

► Afetin yol açtığı **maddi zararın**, karşılanabilmesi için.

3. ALT YAPI

► Yapılmış olan fakat depremde hasar alma riski taşıyan **ulaşım hatları, baraj, kanalizasyon-içme suyu şebekeleri, elektrik-internet-doğal gaz şebekeleri**, ... vs. lerin, deprem gelmeden önce dirençli hale getirilmesi.

► Yapılacak olan altyapı sistemlerini de, fay hatları ve zemin niteliği dikkate alınarak uygun yere yapılmalı.

► Aksi takdirde örneğin kanalizasyon ve içme suyu şebekeleri birbirine karışabilir ve içme suyu sıkıntısı ve daha kötüsü **salgın hastalıklar** ortaya çıkabilir.

4. YAPI STOĞU

Bina (Yapısal Olan)

4.1. Zemin Değeri:

► Binanın bulunduğu zemin durumunun uygunluğu (kaya, kum, bataklık, alüvyon, kil, ... vs).

4.2. Zemin Etüdü:

► Binanın taşıyıcı unsurları olan **kolon-kiriş-perde** elemanlarının, üzerine oturtulduğu temel türlerinin uygunluğu (duvar altı, tekil, birleşik, sürekli, radye, kuyu, ayak, kazık, ... vs).

4.3. Beton ve Demir Niteliği:

► Kullanılan betonun (C16, C20, C30, ... vs) ve demirin sınıfının uygunluğu.

4.4. Projenin Uygulanması:

► Projenin bulunduğu sahaya uygun bir şekilde uygulanması, yapılan beton mukavemet testleri, **yapı denetim firmalarının kontrolü**, ... vs.

5. ÇEVRE VE EKOSİSTEM

► Depremle oluşan tonlarca enkaz ve moloz yığınları sebebiyle deprem en büyük **çevre felaketlerindedir**.

► Bu yığınlarının içerisinde evsel, yapısal, kimyasal, organik, ... vs maddeler bulunmaktadır ve önem alınmaz ise zamanla **biyokimyasal-fizikokimyasal reaksiyonlar** başlar.

► Bu reaksiyonlarla birlikte oluşan tehlikeli kimyasallar (zehirli-patlayıcı-parlayıcı-toksik- ... vs madde), yağışlarla birlikte toprağı ve yeraltı sularını **kirletir**.

► Bu da zincirleme bir şekilde göl, akarsu, deniz, ... vs ortamları kirletir ve bu zehirli maddelerden **çok büyük bölgeler** etkilendir.

► Dünyanın bütün deprem bölgelerinde, depremin kısa vadede vurup öldürdüğü kadar, uzun dönemde de **hastalıktan öldürmektedir**.

► Bu yığınlar, ulusal ve uluslararası yönetmeliklere göre **kontrollü bir şekilde** ortadan kaldırılmalı.

► Hava ve su geçirimsiz membranlarla bertaraf edilmeli.

► Olabildiğince **geri dönüşüm** yapılmalı. Bir kısmı ileride **ders çıkarmak** için sergilenmeli.

6. EKONOMİ

► Depremde iş dünyasındaki ekip ve ekipmanların durması sebebiyle **üretim durur**.

► Buna bağlı olarak talebin karşılanamaması sebebiyle **pazardan düşüş** yaşanır ve ekonominin çöküşü yavaş-yavaş gerçekleşir.

► Türkiye ekonomisinin **%60**'ını karşılayan **Marmara Bölgesi**'ndeki depremi düşündüğümüzde, bu durum Türkiye geneline yansır.

► Ülke borç almaya başlar ve **ekonomik bağımsızlık** giderek yok olur.

► Bugün **borç** alan, yarın **talimat** alır ve bu da, giderek **siyasi bağımsızlığın** kaybedilmesi demektir (tarihte bu örneği yaşamış ülke vardır).

► Bu vahim durumdan kurtulmanın yolu, deprem gelmeden önce, önceki **bileşenlerin** ne tür zarara uğrayacaklarını bilimsel yollarla tespit edip, zarara sebep olan riskleri azaltma yolundaki kapasiteyi arttırmaktan geçer.

► Mikro bölgeleme çalışmaları yaparak, yapılacak olan yapı stoğu, o bölgenin jeolojik durumuna göre yapılmalıdır veya yapılmamalıdır. Bu konuda kesinlikle **esnek olunmamalıdır**.

► Nasıl ki bir **Ticaret Bakanlığı** var ise, bu ticaretin çökme riskine karşı da **Afet Bakanlığı** kurulmalıdır. Bu bakanlığa, birçok bakanlıktan daha fazla bütçe ayrılmalıdır.

► Türkiye ekonomisinin **%40**'ını karşılayan **İstanbul**'un çöktüğünü düşünürsek; bu çöken şehri ayağa kaldırmak için dış ülkelere **kredi-ekip-asayiş desteği (BM-NATO gibi)** talep edilecek. Onlar için de önemli olan bu şehri ayağa kaldırmak için, **yönetimde söz sahibi olma karşılığında** bu kredi-ekip-asayiş desteği teklifini kabul edecekler ve işin kötüsü bu destekler ülke içine girdiğinde, **geri çıkmama durumu** olasıdır. Ve bu da, hem ekonomik, hem de yönetim **bağımsızlığının kaybedilmesi** anlamına gelir (Şengör, 2023).